

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2025/2026

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Psychologia
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Psychology
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki o zdrowiu, psychologia
Język wykładowy	język polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Elżbieta Rydz, prof. KUL
---	----------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	I	2
ćwiczenia	15	I	
samokształcenie	15	I	

Wymagania wstępne	
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej rozwoju, dzieci, młodzieży i osób dorosłych
C2 - zapoznanie z podstawową wiedzą dotyczącą funkcjonowania psychicznego człowieka (w tym procesami poznawczymi, emocjonalnymi, motywacyjnymi, osobowościowymi, problematyką stresu i wypalenia zawodowego)
C3 - przedstawienie wybranych zagadnień z zakresu komunikacji interpersonalnej (w tym uwzględnienie relacji pielęgniarka-pacjent na różnych etapach życia)

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
W zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:		
W_01	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;	B.W1.
W_02	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne, zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	B.W2.
W_03	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej	B.W3.

	oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową;	
W_04	etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju;	B.W4.
W_05	pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości;	B.W5.
W_06	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej;	B.W6.
W_07	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;	B.W7.
W_08	podjęcie salutogenetyczne i podjęcie patogenetyczne do zdrowia i choroby;	B.W8.
W_09	procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów;	B.W9.
W_10	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej;	B.W10.
W_11	techniki radzenia sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstaniu;	B.W11.
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:		
U_01	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;	B.U1.
U_02	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym;	B.U2.
U_03	oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka;	B.U3.
U_04	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy;	B.U4.
U_05	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interdyscyplinarnego;	B.U5.
U_06	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarskiej;	B.U6.
U_07	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne;	B.U7.
U_08	potrafi stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego;	B.U8.
U_09	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna;	B.U9.

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykład 1. Psychologia jako nauka (przedmiot, zakres, metody). Etyka w badaniach nad rozwojem
---

- psychicznym człowieka.
2. Specyfika rozwoju (poznawczego, emocjonalnego, osobowościowego, moralnego) i funkcjonowania dzieci.
  3. Okres dorastania: zadania rozwojowe i sposoby funkcjonowania (rozwój poznawczy, społeczny, osobowościowy, moralny, kryzysy).
  4. Specyfika rozwoju, osób w okresie dorosłości (zmiany poznawcze, osobowościowe, emocjonalno-motywacyjne, podejmowane aktywności na płaszczyźnie rodzinnej i pozarodzinnej).
  5. Zagrożenia rozwojowe na poszczególnych etapach życia. Możliwości wspomagania rozwoju.
  6. Werbalne i niewerbalne sposoby komunikowania się. Specyfika kontaktu i występujące trudności w kontakcie pielęgniarka-pacjent.
  7. Psychologiczne konteksty/wymiary kryzysu, zdrowia i choroby. Strategie radzenia sobie w wybranych sytuacjach trudnych.
  8. Wypalenie zawodowe pielęgniarek. Radzenie sobie ze stresem i wzmacnianie odporności psychicznej.

Ćwiczenia

1. Specyfika rozwoju psychicznego człowieka na różnych etapach jego życia.
2. Identyfikowanie i zapobieganie zagrożeniom rozwojowym na poszczególnych etapach życia.
3. Werbalne i niewerbalne sposoby komunikowania się w kontakcie pielęgniarka-pacjent. Identyfikowanie trudności w komunikacji. Komunikacja z pacjentem przejawiającym specyficzne cechy osobowości.
4. Trudne sytuacje w pracy z pacjentem: psychologiczne konteksty i wymiary kryzysu, zdrowia i choroby. Strategie radzenia sobie w wybranych sytuacjach trudnych.
5. Wypalenie zawodowe pielęgniarek. Radzenie sobie ze stresem i wzmacnianie odporności psychicznej.

Samokształcenie

Analiza artykułu naukowego (wybranego z udostępnionej studentom listy). Artykuły są bezpośrednio związane z tematyką zajęć.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01- W_11	wykład konwencjonalny, wykład problemowy	kolokwium/egzamin	ocenione kolokwium/oceniony egzamin
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01- U_03	studium przypadku	wykonanie zadania/opis	ocena tekstu pracy pisemnej
U_04, U_08	burza mózgów	opracowanie określonych zagadnień w grupie i ich krytyczna ocena	karta oceny pracy w grupie
U_05- U_09	odgrywanie ról	wykonanie zadania	raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi

Ocena niedostateczna

W - brak podstawowej wiedzy w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego podstawowego funkcjonowania oraz zaburzeń; nieznamość podstawowych technik redukcji lęku, sposobów relaksacji, mechanizmów powstawania, działania oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu; brak podstawowej wiedzy na temat prawidłowości i nie prawidłowości rozwoju;

U - student nie potrafi wskazać podstawowych determinantów zdrowia; nie umie określić specyfiki funkcjonowania człowieka na poszczególnych etapach życia; nie potrafi określić specyfiki komunikacji w relacji pielęgniarka-pacjent, pielęgniarka-personel medyczny;

K – nie bierze udziału w zajęciach; nie ma świadomości znaczenia sfery psychicznej, emocjonalnej, osobowej dla funkcjonowania dzieci, młodzieży, osoby dorosłej;

Ocena dostateczna

W - student posiada podstawową wiedzę w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego podstawowego funkcjonowania oraz zaburzeń; zna podstawowe techniki redukcji lęku, sposobów relaksacji, mechanizmów powstawania, działania oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu; ma podstawową wiedzę na temat prawidłowości i nie prawidłowości rozwoju;

U - student potrafi wskazać podstawowe determinanty zdrowia; umie określić specyfikę funkcjonowania człowieka na poszczególnych etapach życia; potrafi określić specyfikę komunikacji w relacji pielęgniarka-pacjent, pielęgniarka-personel medyczny;

K - bierze udziału w zajęciach; ma elementarną świadomości znaczenia sfery psychicznej, emocjonalnej, osobowej dla funkcjonowania dzieci, młodzieży, osoby dorosłej;

Ocena dobra

W - student posiada dobrą wiedzę w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego podstawowego funkcjonowania oraz zaburzeń; dobrze zna podstawowe techniki redukcji lęku, sposobów relaksacji, mechanizmów powstawania, działania oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu; wykazuje wiedzę na temat prawidłowości i nie prawidłowości rozwoju;

U - student potrafi wskazać determinanty zdrowia; umie prawidłowo określić specyfikę funkcjonowania człowieka na poszczególnych etapach życia; potrafi dokładnie określić zasady komunikacji w relacji pielęgniarka-pacjent, pielęgniarka-personel medyczny;

K - bierze aktywny udziału w zajęciach; jest świadomy znaczenia sfery psychicznej, emocjonalnej, osobowej dla funkcjonowania dzieci, młodzieży, dorosłych;

Ocena bardzo dobra

W - student posiada pogłębioną wiedzę w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego podstawowego funkcjonowania oraz zaburzeń; zna bardzo dobrze podstawowe techniki redukcji lęku, sposobów relaksacji, mechanizmów powstawania, działania oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu; ma pogłębioną wiedzę na temat prawidłowości i nie prawidłowości rozwoju;

U - student potrafi wskazać złożone determinanty zdrowia; umie dokładnie określić specyfikę funkcjonowania człowieka na poszczególnych etapach życia; potrafi szczegółowo określić specyfikę komunikacji w relacji pielęgniarka-pacjent, pielęgniarka-personel medyczny;

K - jest aktywny na zajęciach; jest świadomy znaczenia sfery psychicznej, emocjonalnej, osobowej dla funkcjonowania dzieci, młodzieży, osoby dorosłej;

Ćwiczenia – Zaliczenie na ocenę

Podstawą do zaliczenia ćwiczeń jest:

- obecność na ćwiczeniach (możliwa jedna nieobecność)
- przygotowanie do zajęć i aktywny w nich udział (uczestnictwo w dyskusjach, burzy mózgów, odgrywaniu ról, pracy zespołowej)

- pozytywna ocena z kolokwium pisemnego (zaliczenie pozytywne kolokwium od 60%) 5.0 od 93% do 100%; 4.5 od 85% do 92% 4.0 od 77% do 84%; 3.5 od 69% do 76%; 3.0 od 60% do 68%; 2.0 poniżej 60%

- samokształcenie – praca z literaturą przedmiotu; aktywne przygotowanie zagadnień, które będą omawiane na zajęciach; przygotowywanie się do kolokwium

Wykład – egzamin

Podstawą do zaliczenia wykładu jest:

- zaliczenie ćwiczeń

- obecność na wykładzie i aktywne w nim uczestnictwo

- uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego (zaliczenie od 60%) 5.0 od 93% do 100%; 4.5 od 85% do 92% 4.0 od 77% do 84%; 3.5 od 69% do 76%; 3.0 od 60% do 68%; 2.0 poniżej 60%

Samokształcenie - analiza artykułu naukowego (wybranego z udostępnionej studentom listy). Artykuły są bezpośrednio związane z tematyką zajęć.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	45
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Krajewska-Kułak, E., Kwiatkowska, A., Panek, W. (2023). <i>Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie</i> . PZWL Wydawnictwo Lekarskie.
2. Owczarek, K. (2007). <i>Psychologia dla pielęgniarstwa</i> . Oficyna Wydawnicza Akademii Medycznej.
3. Trempała, J. (red.). (2011). <i>Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.
Literatura uzupełniająca
1. Czerwińska-Jasiewicz, M. (2015). <i>Psychologia rozwoju młodzieży w kontekście biegu ludzkiego życia</i> . Wydawnictwo Difin.
2. Oleś, P. (2011). <i>Psychologia człowieka dorosłego. Ciągłość. Zmiana. Integracja</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Steuden, S. (2011). <i>Psychologia starzenia się i starości</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.